

Zenekar, énekkar után következhet a koncertterem is

Folyamatosan fejlődik a székesfehérvári zenei élet

Az Alba Regia Szimfonikus Zenekar újkori története 2015 januárjában kezdődött, amikor ismét státuszossá váltak a muzsikuskok. Az együttes évről-évre több koncertet ad, már nemcsak idehaza, hanem külföldön is, a publikumuk egyre nő, s idén újabb 15 és fél státusszal gazdagodtak. A zenekar mellett idén kórus is született, Ars Oratoria néven. Az együttes igazgatója, Major István arról is örömmel számolt be, hogy már folynak az egyeztetések egy koncertteremről. Az Alba Regia a minősítési kérelmét szintén beadta, és abban is bíznak, hogy jövőre már a központi költségvetésből ugyancsak támogatáshoz jutnak. A társulathoz a következő szezonban – akár csak a korábbi években – neves vendégművészek érkeznek, és újra olyan helyszíneken szerepelhetnek, mint a lipcsei Gewandhaus vagy a Berliini Filharmónia nagyterme.

I Öt esztendő alatt komoly eredményeket értek el, hiszen ma már 43 és fél státusszal rendelkeznek. Jövőre számítanak újabbakra is?

– Mindenképpen, hiszen a terveinkhez szükség van még több zenészre. Természetesen a mostani bővítésnek is örülünk, már nagyon elfáradtak a muzsikusaink. Rengeteg a fellépésünk, tavaly összesen 127 koncertet adtunk, s mindezt félstátuszú tagokkal. A zenekari munkánk mellett sokan tanítanak, más zenekarokban játszanak, vagy szabadúszóként muzsikálnak, emellett nem volt könnyű az itt elvárt magas minőséget is teljesíteni. Ezért is örülök, hogy a fél státuszokból sokat most sikerült teljesre váltanunk, s emellett próbajátékokat is írtunk ki. Szeretnénk a státuszos fűvósaink számát is növelni. Ha ezt sikerül elérnünk, akkor már tényleg teljesen stabilá válik a zenekar helyzete, valóban biztos egzisztenciát jelentünk a muzsikuskoknak. Tavaly adtuk be a minősítés iránti kérelmünket kamaraszimfonikus kategóriában, bízunk abban, hogy sikerrel jártunk.

I Már évek óta megfelelnek a követelményeknek, akár a koncertszám, akár a nézők tekintetében...

– Így igaz, de azt a döntést hoztuk Cser-Palkovics András polgármesterrel, hogy ne az első évben adjuk be a kérelmet, hanem várjuk meg, hogy évről-évre sikerrel megugorjuk-e a léceket, hogy bebizonyítjuk, van olyan zenészállomány, van akkora érdeklődő közönség, hogy valóban hosszú távra tervezhetünk. Azért a kamaraszimfonikus kategóriára jelentkeztünk, mert ezt tudja vállalni a város. Mivel már több esztendeje sikerrel teljesítjük a feltételeket, így remélem, ezt értékelni fogják a döntéshozók is, s 2020-ban már új költségvetési struktúra szerint tud működni a zenekar, amelyben a központi költségvetésből szintén jelentősebb összeghez jutunk.

I Ez mitől függ?

– A 2008-ban megszületett előadó-művészeti törvény egyik fő célkitűzése az volt, hogy a zenekarok számára biztosított keretet, egzakt módon, a teljesítmény alapján osszák szét, azonban a művészetet nem könnyű számadatok alapján értékelni... Úgy látom, most inkább a régi rendszer áll vissza, s valamelyest szubjektívebbek lesznek a döntések. Én mindig bízom abban, hogy a vezetők döntéseinek megvan az oka és a célja. Jó lenne, ha azok az együttesek jutnának nagyobb összeghez, ahol megvan a húzóerő. Nálunk is fontos a nagyobb támogatás, hiszen ebben az évben a városunktól kemény küzdelmeket, alkukat követően kaptuk csak meg az új státuszokat, jövőre azonban már kell törlesztenünk, nem számíthatunk olyan nagyságú összegre, mint az idén.

I Valóban jelentős a büdzséjük, amelynek jelentős része a várostól származik, hiszen 2014-ben 44 milliós költségvetéssel indultak, s ma már – a saját bevételeikkel együtt – 330 milliónál tartanak.

Az Ars Oratoria kórus

– Így igaz, bár ebben benne van az idén alakult kórus, az Ars Oratoria támogatása, majd húszmillióval. Az énekkar életre hívása is lényeges lépés, hiszen szerettük volna, hogy a profi zenekar mellett legyen egy professzionális kórus is. Székesfehérvárott nagy múltra tekint vissza az oratorikus művek előadása, rengeteg templomi hangversenyt adunk ma is. Ahogy a zenekar szintet lépett, elvárás volt, hogy az énekkar ugyancsak fejlődjön. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy elengedtük az amatőr kórusokat, hiszen velük is rendszeresen szerepelünk, csak mellettük az Ars Oratoria is pódiumra lép. Bízunk abban, hogy mindez az énekkarokat is segíti a fejlődésben.

■ A kórusban is vannak státuszok?

– Nem, megbízásos szerződéssel alkalmazzuk a tagokat. Tavaly ősszel hirdettük meg a próbaéneklést, amelyre zenei végzettséggel rendelkezőket vártunk, s igazán kiváló énekesekkel is találkoztunk. A Pad Zoltán vezette társulatot húsz főre terveztük, így ezzel a létszámmal is működtetjük. Már a kezdetek kezdetén olyan nagy megmértetésen is sikerrel mutatkozhatott be a kórus, mint a lipcsei Gewandhausban előadott Beethoven IX. szimfónia, amelyből két előadást is tartottunk Dubóczky Gergely vezényletével. Az amatőr kórusokkal közösen léptek pódiumra, és nagy sikert arattak. Az a cappella debütálásuk is fergeteges volt, amelyen Buxtehude Membra Jesu Nostre című művét énekelték.

■ Gondolom, Budapestről is érkeztek jelentkezők...

– Nem jó kimondani, de lassan Székesfehérvár a főváros agglomerációjává válik, tényleg vonattal negyven perc alatt el lehet jutni Budapestre. S mivel a Kodolányi Főiskola épületét kaptuk meg, amelynek kollégiuma is van, így még apartmanokkal is szolgálhatunk. Egyébként nemcsak zenészek, énekesek érkeznek, hanem publikum is, sőt, az itt élő zeneszeretők közül sokan már azt mondják, a fővárosi koncertkínálat helyett az ittenit választják, hiszen olyan sztárokkal, olyan művészekkel szolgálhatunk, mint Ránki Dezső, Kovács János vagy

Boross Csilla. A zenekarnál pedig folyamatos a fejlődés. Ha visszatekintünk az Alba Regia történetére, korábban a színházban működött egy félállású zenekar, aztán a kilencvenes évek derekán ezt váltották fel a megbízási szerződések, s ez az időszak egészen 2014-ig tartott. Az együttes addig alkalmi jelleggel működött, a havi elvárás egy-egy koncert volt. Így telt el több, mint két évtized. Most sikerült visszatérnünk a régi helyzetbe, ismét státuszos zenekarrá váltunk, olyan komoly műhellyé, mint édesapám idejében volt, aki ötven évig játszott az együttesben, amikor olyan muzikusok érkeztek hozzánk, mint Kórodi András, Simándy József vagy Házy Erzsébet. Szerencsére gazdaságilag is erős város Székesfehérvár, s a kultúra fejlesztésére is jut forrás. A polgármester számára fontos a zenekar, rendszeresen meghallgatja a hangversenyeket, minden évben az ő karmesteri beintésével kezdődik az újrakezdés hangverseny. Mostanra már a helyi nobilitás is azt érzi, jelen kell lennie az estjeinken.

■ Mi a helyzet hát a hangversenyteremmel, amelyről már korábban sokszor szót ejtettünk?

– Másfél évvel ezelőtt megszületett Egerházi Attila vezetésével a balettegyüttesünk, az ő előadásainak – akárcsak a Filharmónia bérletsorozatának – a Vörösmarty Színház ad otthont, a teátrumban is nagyon komoly munka folyik, és az Alba Regia is egyre több hangversenyt ad. Sem fizikailag, sem technikailag nem megoldható, hogy ez a három erős, kulturális intézmény egyetlen előadótermen osztozzon. Égetővé vált, hogy Fehérváron egy új helyszínt hozzanak létre. Amikor legutóbb egy tervező irodával tárgyaltunk egy új kulturális intézményről, akkor a megbeszélés alapján erős volt az érzésem, hogy ez elsősorban koncertterem lesz...

■ Említette korábban, hogy legalább ötszáz férőhelyes helyszínen gondolkodnak.

– Nem feltétlenül a létszám a legfontosabb szempont, inkább az, hogy mit akarunk ezen a helyszínen műsorra tűzni, hiszen a romantikus és a modern darabok hang-

zásához már nagyobb térre van szükség. Az ideális méret akusztikai szempontból ezer főnél kezdődik, de azt kell mondjam, hogy a kihasználtság miatt megelégszünk a nyolcszázal is, most ebben gondolkodunk. Úgy tűnik a helyszín adott, van egy régi épület, ami a potenciális kiszolgáló részleg lenne, a terem azonban újként épülne...

■ *Szükség is van rá, hiszen évről évre nő a publikumuk, s a hazai előadások mellett külföldön is egyre több rangos teremben lépnek pódiumra.*

– Tavaly nagy élményt jelentett a Gewandhausban adott négy koncert, vagy Nottinghamban a Moszkvai Balettel adott előadások, amelyen az együttesünk Csajkovszki-j és Prokofjev-táncprodukciókat kísért. Az Armel Operafesztivállal évek óta jó a kapcsolat, most már egyre több külföldi szereplést szerveznek nekünk. Köztük volt az a gálakoncert is, amelyet Dinyés Dániel vezényletével adtunk az avignoni opera felkérésére. Szerepelhettünk Zürichben, a Tonhallét helyettesítő teremben. Emellett muzsikálhattunk a firenzei Verdi Színházban, a leccei Apollóban, Pisában. Remekül sikerült az Onczay Csaba és Szili Gabriella szervezte nemzetközi csellófesztivál is, amelynek Székesfehérvár adott otthon, s a zenekarunk is közreműködője volt. A rendezvény mind a hat koncertje telt házak előtt kerülhetett színre. A tavalyi évadban elindítottuk a Zenekari körkép sorozatunkat, ennek keretében a szombathelyi zenekarral vendégeskedtünk egymás bérletsorozatá-

ban, a mostani évadban ezt a MÁV Zenekarral folytatjuk. A külföldi turnéink ugyancsak folytatódnak, megyünk a Berlieni Filharmónia nagytermébe és visszatérünk a lipcsei Gewandhausba is. Itthon szintén különleges koncertjeink lesznek, hiszen Halottak napján bemutatjuk Leoncavallo Requiemjét, amelyet Ács János dirigál, a karácsonyi koncerten pedig Dubóczky Gergely vezényli Händel Messiását a Mozart-féle átdolgozásban. A vendégeink között lesz Pasztircsák Polina, Ránki Dezső, és Leonardo Sini is. Akad munka bőven, elkezdtünk terjeszkedni a Velencei-térség felé is, a kápolnásnyéki Halász-kastélyban már rendszeresen koncertezünk, s persze keressük a további lehetőségeket. Szeretnénk az ifjúsági koncerteket ugyancsak tovább erősíteni. Lehet, hogy merészség, de kortárs darabokat is beválogattunk a Partitúra című sorozatba, mert azt tapasztaltuk, a gyerekek jól fogadják a komoly témákat, még fokozottabb ilyenkor a figyelmük. A művészetel tudunk embert faragni a gyerekeinkből, hogy ki egyensúlyozott, boldog felnöttekké váljanak...

■ *A legutóbbi beszélgetésünkön említette, bízik benne, hogy csatlakozhatnak a Szimfonikus Zenekarok Szövetségéhez...*

– Már csak a minősítésre várunk. Remélem, utána tagjai lehetünk ennek a zenei közösségnek, mi is olyan szép történelmet építhetünk fel, mint a többiek, és Székesfehérvár is a zenei térkép részévé válik.

R. Zs.

TISZTELETJEGGYEL

Könnyű zene – nehéz percek?

Tiszteletjegy helyett az elmúlt hetekben egy dvd jutott el hozzám, és pedig Kálmán Imre lányának, Yvonne-nak a jóvoltából. A lemezen Christian Thielemann vezényli a drezdai Staatskapellét, az énekes szólisták pedig Ingeborg Schöpf és Pjotr Beczala. A felvétel a zenekar immáron Drezdában is hagyományos újévi koncertjén készült 2013-ban, melynek programján ezúttal szinte kizárólag Kálmán Imre művei szerepeltek. Bevallom, nem szoktam operett-válogatásokat hallgatni, és azt sem állíthatom, hogy az Operettszínház törzsközönségéhez tartoznék. Ugyanakkor tisztában vagyok vele, hogy Bartók, Kodály, Dohnányi ide, vagy oda, a Világon a leghallgatottabb magyar zenemű a Csárdáskirálynő. Azt is tudom, hogy az operett műfajának kultúrtörténeti jelentősége sokkal nagyobb annál, mint ahogy a közvélekedésben az

édes-bús melódiákkal, vagy általában a könnyű műfajjal kapcsolatos elképzelés él. A sokoldalú, zenekritikusként is igen vajtfüllű Csáth Géza naplójában azt olvasom, hogy egyetemistaként hente eljárt Kálmán Imréhez, aki eljátszotta neki legújabb darabjait. Illyés Gyula, a Csárdáskirálynő 1954-es, Szinetár Miklós rendezte bemutatóján „Végre egy kis szürrealizmus!” felkiáltással gratulált az előadónak. Mindezek alapján bátran állíthatjuk, hogy az operett nagyon is közel

van ahhoz a fősodorhoz, amit a magyar, és általában az egyetemes kultúra mérvadó részének tekintünk.

És mégis: a gyakran hiányos zenekari összeállításokkal kísért gyengécske énekhangok, az erősítéssel bombasztikussá tett színpadi produkciók, és persze az olcsó szintetizátoros feldolgozások hosszú sora megfosztotta az operett műfaját régi fénytől, és mintha mindenki beletörődött volna abba, hogy a komolyzenész körökben elterjedt mondás, mely szerint „könnyű zene, nehéz percek”, végérvényesen megállja a helyét – és nem csak az előadók szempontjából.

Jacques Offenbach születésének 200. évfordulója alkalmából, vagy épp az Operettszínház legutóbbi főigaz-